

Studie kernenergie geen optie voor Iraanse student

Gepubliceerd: 5 januari 2008 03:56 | Gewijzigd: 10 januari 2008 15:37

Iraanse studenten kunnen niet meedoen aan bepaalde studies. Het kabinet heeft de universitaire bestuurders opgeroepen om waakzaam te zijn. De SP rept van een 'Berufsverbot'.

Door onze redacteurs en Thomas Erdbrink Derk Walters

Rotterdam, 5 jan. Op de site van de Isfahan University Of Technology in Iran staat hij vermeld als masterstudent scheikunde. Vorig jaar diende de Iraniër Hussein Moien Najafabadi, 29 jaar, een aanvraag in om te worden toegelaten tot de studie nanotechnology aan de Universiteit Twente. Maar Moien Najafabadi is daar niet welkom: sinds vorige maand weigert de universiteit alle Iraanse studenten.

De weigering staat niet op zichzelf. Alle universiteiten in Nederland hebben een verzoek gekregen van de ministeries van Justitie en Buitenlandse zaken om te controleren of Iraanse studenten of docenten in contact zouden kunnen komen met gevoelige nucleaire informatie. Bij dit soort gevallen, en ook bij nieuwe aanmeldingen van Iraniërs, verzoeken de ministeries om „grote terughoudendheid”.

Nederland telt een paar honderd Iraanse studenten; voor studenten met een dubbele nationaliteit geldt de maatregel niet. Aan de universiteit van Groningen werkt een vooraanstaande Nederlands-Iraanse professor in de experimentele kernfysica. In Groningen blijven Iraniërs welkom, ook aan het Kernfysisch Versneller Instituut.

In het geval van student Moien Najafabadi eiste de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) dat de Twentse universiteit de dienst zou „informer” of hij ingevolge VN-resolutie 1737 nog tot de opleiding kon worden toegelaten. Deze resolutie stelt dat VN-lidstaten „waakzaamheid” moeten betrachten bij aanvragen van Iraniërs om een studie te volgen „die zou kunnen bijdragen aan nucleaire activiteiten”.

Eind december liet Twente weten niet te kunnen verzekeren dat Iraanse studenten niet met nucleaire activiteiten in aanraking komen. Moien Najafabadi is verteld dat hij niet kan komen. De vijf studenten die momenteel in Twente studeren mogen blijven, maar nieuwe aanvragen uit Iran worden geweigerd. De Technische Universiteit Eindhoven interpreteert het verzoek van de IND precies zo als Twente, maar wil studenten die eigenlijk welkom zouden zijn ter beoordeling voorleggen aan de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (AIVD).

Beide universiteiten stellen dat alle leerstof in theorie vrij toegankelijk is voor alle studenten, waardoor ze niet de garantie kunnen geven dat Iraniërs niet in de buurt kunnen komen van nucleaire activiteiten – ook al gaan ze iets studeren wat daar niets mee te maken heeft. „We hebben geen politieagenten bij de ingang van de collegezalen staan”, zegt de woordvoerder van het college van bestuur van de Eindhovense

universiteit.

De Iraniër Rad (25) studeert sinds september werktuigbouwkunde aan de Technische Universiteit Delft. „Ik doe hier mijn tweede masteropleiding”, vertelt Rad, die niet met zijn achternaam in de krant wil. Iraniërs blijven welkom in Delft, zij het alleen bij bepaalde studies. Masterstudies als 'environmental physics', waarbij kernsplijting en kernfusie worden bestudeerd, of 'nuclear reactor physics', zijn nu uitgesloten voor nieuwe Iraanse studenten. „We moeten waakzaam zijn dat een student geen colleges gaat volgen bij sommige andere studies”, zegt de woordvoerder.

Rad legt uit dat nooit valt uit te sluiten wat er met kennis wordt gedaan. „Ik hoop in de toekomst in de Verenigde Staten of Canada te gaan werken. Ik was al uitgenodigd om daar te komen studeren, maar heb vanwege mijn specialisatie voor Delft gekozen.”

Het was de afgelopen jaren moeilijk voor mensen uit Iran om in de Verenigde Staten te studeren, maar sinds een paar maanden zijn de poorten weer opengegooid voor hoogopgeleide Iraniërs. Ahmad Shirani, hoogleraar kernfysica aan de Isfahan University of Technology in Iran, beaamt dat per telefoon. „Talloze studenten vetrekken momenteel naar de VS, de grote vijand van Iran. Als dat land hen toelaat, waarom Nederland dan niet?”

Shirani had vorige week een groep studenten en professoren uit Nederland op bezoek. „We hebben hen drie uur lang rondgeleid. Ik ben hoogst verbaasd om te horen dat Iraniërs nu op bepaalde universiteiten in Nederland niet meer welkom zijn.” Het is des te vreemder omdat zijn universiteit academische contacten met de Technische Universiteit Eindhoven heeft. „We leven niet meer in de jaren vijftig. Kennis is tegenwoordig wereldwijd verkrijgbaar. Dit gaat tegen elke academische gedachte in.”

Nederland is momenteel het enige Europese land dat actie heeft ondernomen tegen Iraanse studenten of docenten. Dat betekent dat Iraanse studenten in alle andere Europese landen nog welkom zijn. Wel heeft in het Verenigd Koninkrijk de conservatieve partij opheldering gevraagd aan de regering over zestig Iraanse studenten die daar afgelopen jaar zijn toegelaten tot studies waarbij ze in aanraking zouden kunnen komen met nucleaire activiteiten.

De vraag van de Nederlandse ministeries aan de universiteiten is ongebruikelijk – normaal onderzoekt de AIVD verdachte visumaanvragen. Hiermee besteedt de overheid het onderzoeken van verdachte activiteiten uit aan de universiteiten. Maar waar de onderwijsinstellingen over het toelatingsbeleid van studenten tot de universiteit gaan, blijft de overheid eindverantwoordelijk voor het toelaten van buitenlanders tot Nederland.

De SP-Kamerleden Harry van Bommel en Renske Leijten spreken van een „Berufsverbot” voor studenten en wetenschappelijk medewerkers uit Iran. Ze hebben inmiddels om opheldering gevraagd bij de ministers van Onderwijs en Buitenlandse Zaken over het verzoek aan de universiteiten. Volgens een woordvoerder van minister Plasterk (Onderwijs, PvdA) is er bij de universiteiten alleen om informatie gevraagd. Concrete maatregelen, zoals Twente en Eindhoven die nemen, zijn nog niet opgelegd. Daar wordt nog over vergaderd.

Sinds de Tweede Wereldoorlog, waarin Joden werden uitgesloten van

onderwijs, komt het bijna nooit voor dat bepaalde bevolkingsgroepen de toegang wordt ontzegd tot Nederlandse universiteiten.

Student Rad is dol op Delft. Iedereen is zeer vriendelijk, legt hij uit. Maar de restricties voor Iraniërs geven hem het gevoel dat hij en zijn landgenoten outcasts zijn in Nederland. Het kostte hem maanden om een bankrekening te openen in Nederland. „Het trekt een muur op tussen mij en de andere studenten. Alsof we iets gevaarlijks doen“, zegt hij.

Internationale non-proliferatie beleid

Het is allang niet meer mogelijk de verspreiding van 'gevaarlijke' nucleaire kennis tegen te houden. Het is niet voor niets dat het internationale non-proliferatie beleid zich vooral richt op beheersing van de stromen materialen en producten die voor kernwapens nodig zijn. De kennis die voor de bouw van een klassieke atoombom onmisbaar is ligt in het publieke domein. Ten dele is die de afgelopen decennia actief of onbedoeld door de Amerikanen zelf verspreid. Met het befaamde Atoms for peace-programa van 1953 is veel kennis aangeboden die misbruikt kon worden. Een heldere scheiding tussen civiele en militaire toepassing van nucleair onderzoek is er immers niet.

Doorslaggevend is dat essentiële literatuur tegenwoordig voor weinig geld per e-mail wordt verstrekt. De meeste leveranciers (uitgevers of bibliotheken) vragen niet naar afkomst maar alleen naar de creditcard. Een bibliotheek als die van de TU Delft, waar studenten uit de hele wereld in- en uitlopen, verstuurt ook oude, nog niet gedigitaliseerde literatuur tegen geringe vergoeding per fax.

Een groot deel van het wetenschappelijk kader uit landen als Iran, Irak en Pakistan studeerde aan gerenommeerde westerse universiteiten. Omdat in Nederland nooit aan kernwapens is gewerkt, valt hier weinig te halen. Buitenlandse experts moeten te hulp schieten als nucleair wangedrag wordt vermoed.

 [Print artikel](#) [Mail artikel](#) [Mail/tip de redactie](#)

Meer binnenland nieuws

16:07 [Aanhoudingen bij demonstratie tegen Wilders](#)

13:38 [Bos noemt voorstel Tichelaar ongelukkig](#)

11:15 [Van Beek verwacht doorgang traject Antillen](#)

09:50 [Inwoners Vroomshoop moeten binnenblijven](#)

Zaterdag 12 Januari

21:01 [PvdA en GroenLinks: ambtenaar moet minder vliegen](#)

18:42 [LAKS uit kritiek op Van Bijsterveldt](#)

16:01 [Balkenende niet bang voor recessie](#)

12:37 [Conducteurs tegen nieuw agressiebeleid](#)

[advertentie]

